

Forslag om ret til at kende børn og unges rettigheder

Vi børn og unge har ret til at kende vores rettigheder, og Aarhus kommune skal være med til at sikre at dette sker. Børne- og ungebyrådet oplever, at spørgsmål om rettigheder fylder meget i børn og unges bevidsthed. Når man fylder 18 år – og dermed bliver myndig – er det rimeligt klart hvilke regler og love, der gælder. Men når man er barn og ung under 18 år, er det uklart hvilke rettigheder man har, og hvad man kan gøre, når disse rettigheder ikke overholdes.

Børne- og ungebyrådet ønsker derfor at sætte børn og unges rettigheder på dagsordenen i Aarhus kommune. Alt for mange børn og unge ved ikke, hvordan de er stillet i svære situationer i livet, eller hvor de kan finde information og vejledning i netop deres situation.

Nøglen til at løse denne udfordring er at udbrede kendskabet til rettigheder og sikre at disse bliver overholdt. Hvis vi retter fokus mod dette, får vi ikke blot oplyste borgere, men sikrer tryghed blandt børn og unge i Aarhus kommune.

Børn og unges sikkerhed og tryghed er centrale for et godt børneliv. Derfor fremsætter Børne- og ungebyrådet et forslag, der retter fokus mod børn og unges ret til at kende deres egne rettigheder.

Forslag:

Børne- og ungebyrådet foreslår at:

- 1) Rettighedsundervisning bliver en del af undervisningen i folkeskolerne.
- 2) Kommunen skal sikre at tilbuddet om en bisidder for børn og unge er velfungerende.

Motivation af punkt 1:

Børne- og ungebyrådet mener, at det er centralt for et godt børneliv, at man fra skolealderen er bevidst om sine rettigheder. Det gælder både de mere fundamentale rettigheder, beskrevet i FN's Børnekonvention fra 1989¹, samt de lovmæssige rettigheder, som børn og unge har i forbindelse med skole- og familieliv. Derfor foreslår Børne- og ungebyrådet, at Aarhus kommune sætter rettighedsundervisning på skoleskemaet.

En undersøgelse lavet af UNICEF og Institut for Menneskerettigheder i 2019, viste at kun 45% af danske skoleelever kender til Børnekonventionen.² Dette billede kan vi i Børne- og ungebyrådet genkende. Det er ligeledes vores opfattelse, at for få børn og unge kender til deres rettigheder som beskrevet i f.eks. *Folkeskoleloven* eller de rettigheder de har i forbindelse med udfordringer i familielivet.

Alle børn har ret til at kende deres rettigheder – og det er desværre stadig ikke tilfældet selvom vi skriver år 2020. Det mener vi ikke er godt nok. Derfor ønsker Børne- og ungebyrådet, at Aarhus i fremtiden vil agere foregangskommune for rettighedsundervisning. Vi ønsker, at kommunen gør rettighedsundervisning til en del af folkeskolernes undervisning inden eleverne får deres afgangseksamen i 9. klasse, og at muligheden for at indgå samarbejde med organisationer om inputs til denne type undervisning undersøges. Flere børneorganisationer har stor viden om børnerettigheder, og der eksisterer i forvejen både undervisningsforløb og -materiale fra organisationer som Børns Vilkår, Red Barnet og Børnerådet, som eleverne vil have glæde af. Vi foreslår, at rettighedsundervisningen bliver et forløb i fx samfundsfagsundervisningen for de ældre klasser. Vi mener nemlig ikke, at denne viden kan nøjes med at blive udbredt gennem en enkelt lektion, men rettere gennem et forløb eller over flere undervisningsgange i løbet af skolelivet. Børne- og ungebyrådet stiller sig gerne til rådighed, hvis der ønskes inputs til udformningen af undervisningen, så vi sammen kan sikre en kommune, hvor børn og unge kender til deres rettigheder.

¹ Børnekonventionen, https://www.boerneraadet.dk/media/87197/BRD_FN_Boernekonventionen.pdf

² <https://www.unicef.dk/2019/09/30/danske-boern-og-unge-accepterer-vold-overvaagning-og-tortur/>

Motivation af punkt 2:

I Børnekonventionens artikel 12 hedder det, at børn og unge har ret til at deres mening bliver hørt i sager, der vedrører dem.³ Derfor mener Børne- og ungebyrådet, at det er vigtigt at sætte fokus på at sikre en velfungerende bisidderordning i Aarhus kommune.

Der er forskellige grunde til, at børn oplever at få sager behandlet i det offentlige system. Det kan være sager vedrørende en problematisk skilsmisse eller anbringelse uden for hjemmet. I disse tilfælde står der i Serviceloven, at børn og unge har ret til en bisidder, der taler barnets eller den unges sag og varetager dennes interesser.⁴ Desværre er det Børne- og ungebyrådets opfattelse, at dette ikke altid er tilfældet i praksis. Både medlemmer af Børne- og ungebyrådet, og unge i vores omgangskreds, har oplevet ikke at få den nødvendige støtte gennem en bisidder, som loven ellers tilskriver. Det er essentielt for børn i svære livssituationer, at der er en upartisk voksen, som hjælper og guider barnet, så situationen bliver forståelig. Endnu vigtigere er det, at denne person også taler barnets sag, så barnets holdning kommer til udtryk. Vi mener, at børn og unge skal høres, da vi – uanset alder – er eksperter i eget liv.

Børne- og ungebyrådet foreslår derfor, at kommunen sikrer og monitorerer en velfungerende bisidderordning, så børn og unges ret til en upartisk voksen efterleves. I tillæg til dette er det vigtigt, at kommunen sikrer, at børn og unge er informerede om bisidderordningen, hvis de får behov for den. På den måde skaber vi det bedste grundlag for at børn og unge bliver hørt. Børne- og ungebyrådet stiller sig gerne til rådighed, hvis der ønskes inputs til dette.

³ Børnekonventionen artikel 12, https://www.boerneraadet.dk/media/87197/BRD_FN_Boernekonventionen.pdf

⁴ Serviceloven, §48a, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2011/904>